

at der var god Grund til fra Statens Side at yde et klæffelig Bidrag til dette vigtige Foretagende, der som alle saadanne Foretagender naturligviis har en særlig Interesse for de nærmest Paagjældende, men tillige danner et vigtigt Led i hele den offentlige Sæmsærjel og altsaa har den samme Afkomst som Hovedlandeveis og Jernbaner til at behandles som Statsanliggender; thi ogsaa der gjælder det, at enhver Hovedlandevei først og fremmest har Interesse for dem, der dermed nærmest berøres, medens det dog tillige er et vigtigt Statsformaal. Denne Opfordring for Rigsdagen til ogsaa fra Statens Side at komme dette Foretagende til Hjælp skal jeg ikke nærmere motivere, da det forekommer mig at være anerkjendt fra alle Sider og ikke modsagt fra nogen, at Foretagendet er saa stort, at det ikke kan ventes istandbragt ved lokale Kræfter alene, og at det er af en saa almindelig Statsinteresse, at det bør fremmes ved Statens Hjælp; jeg kan gjerne endnu nævne, at der er en særlig Opfordring til ogsaa at lade disse Der ad Kommunikationsvæsenets Veie tilflyde et saadant Gode, da de ikke kunne deelagtiggjøres i de Jernbaner, hvortil Staten bringer saa store Offre. Da Sagen kom til 1ste Behandling, blev den ikke blot fra alle Sider modtagen med megen Velvillie, men der blev fra forskjellige Sider yttret den Ansæelse, at saaledes som Forslaget foreligger, var man gaaet Næstjøbing Kommune for nær, og at det hverken var passende eller rigtigt for Staten at holde sig til saadanne Tilbud, der ere af mere privatretlig Karakter, men at man skulde bedømme det Hele fra et almindeligt Standpunkt, og det var mig aldeles indlysende, at naar man forlod Overenskomstens Standpunkt, kunde der aldrig være Tale om at udskrive af Næstjøbing et særligt forlods Bidrag af 30,000 Rd. Der er af et æret Medlem (C. H. S. Sørensen) bemærket, at dette Foretagende ikke ligefrem kunde behandles og betragtes som et Hovedlandeveis anlæg, og den sidste ærede Taler har gjort denne Yttring til Gjenstand for et stærkt Angreb. Jeg skal dertil bemærke, at deri, at der er Tale om et forlods Bidrag, ligger allerede, at det ikke er betragtet som et reent Hovedlandeveis anlæg; thi det er aldrig

fleet, at man har underhandlet med en Kommune, hvor en Hovedlandevei bliver anlagt, om at den, foruden den Trebiedeel, som efter de almindelige Regler skal udredes af den, tillige skulde betale Noget forlods. Jeg troer, at den første ærede Taler, til hvem jeg siger, har fuldkommen Ret, naar han siger, at det ikke ret og slet er et Hovedlandeveis anlæg; thi saa vilde det være blevet opført paa Indenrigsministeriets Veibudget, og saa vilde der ikke være Tale om en særegen Fordelingsmaade og allermindst om noget forlods Udlæg; men paa den anden Side har den sidste ærede Taler Ret, naar han siger, at Analogi fra Veivæsenet ligger saa nær, at det er til den, vi med Hensyn til Fordelingen bør slutte os. At denne Tanke ogsaa har foresvøvet Indenrigsministeriet, kan jeg ikke blot forsikre, men Lovudkastet bærer ogsaa Spor deraf. Grundtanken finder jeg rigtig; den blev udtalt af flere ærede Medlemmer, og deriblandt ogsaa af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) som en Anviisning, der blev optaget af Udvalget og som ogsaa jeg med godt Hjerte har kunnet optage, thi om jeg end havde Betænkeligheder ved at fremme Sagen paa denne Maade, efter det Overenskomstens Standpunkt, hvorpaa jeg foresandt og stillede den, har jeg ikke Tvivl om, at naar Lovgivningen gik ind derpaa, rammede man det Rette paa en mere fuldstændig Maade; men her maa jeg strax bemærke, at naar man først har forladt Overenskomsten, saa er det min fulde Overbeviisning, at Ingen med Rette kan paalægge Næstjøbing et Bidrag af 30,000 Rd. Ganske vist staaer det til den lovgivende Magts Villie at paalægge saadanne forlods Bidrag — og jeg skal som Præcedens herfor anføre, at der ved Anlæget af Løgstør Kanal blev foreskrevet, at Kommunen skulde forlods udrede saa og saa Meget, og Vedkommende maatte naturligviis lyftræ, og det er min Overbeviisning, at man der har rammet det Rette; det Samme var Tilfældet med Hensyn til Gudenaakanalen. Der er det altsaa ikke grundet paa en iforveien tilbragt Overenskomst, men paa den lovgivende Magts Opfattelse af, hvorledes de almindelige Interesser og de lokale Interesser begge skulle bidrage til Noget, hvoraf